

XII. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ ВА ЎРТАЧА ИШ ҲАҚИ

Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-июнь ҳолатига вилоят доимий аҳолисining сони 3 782,2 минг кишини ташкил этиб, йил бошидан 30,2 минг кишига ёки 0,8 фоизга кўпайди. Шундан, 2 133,3 минг киши – шаҳар жойларида (жами аҳоли сонининг 56,4 фоизи) ва 1 648,9 минг киши – қишлоқ жойларида (43,6 фоизи) истиқомат қилади.

Вилоят ҳудуди ва аҳоли зичлиги (2020 йил 1 июль ҳолатига)

	<i>ташкил топган сана</i>	<i>ҳудуди, минг кв. км</i>	<i>доимий аҳоли сони, минг киши</i>	<i>1 кв. км га аҳоли зичлиги, киши</i>
Вилоят бўйича	15.01.1938	6,759	3 782,2	559,6
<i>шаҳарлар:</i>				
Фарғона	1877 й.	0,1003	291,1	2 902,3
Қўқон	X аср	0,037	254,7	6 883,8
Қувасой	14.06.1954 й.	0,264	94,0	356,1
Марғилон	X аср	0,041	237,0	2 780,5
<i>туманлар:</i>				
Олтиариқ	29.09.1926 й.	0,631	212,2	336,3
Қўштепа	16.04.1952 й.	0,368	191,0	519,0
Бағдод	31.12.1964 й.	0,333	216,2	649,2
Бувайда	26.12.1973 й.	0,279	228,7	819,7
Бешариқ	29.09.1926 й.	0,774	228,5	295,2
Қува	10.02.1939 й.	0,438	258,9	591,1
Учкўприк	29.09.1926 й.	0,275	229,4	834,2
Риштон	09.01.1967 й.	0,307	202,4	659,3
Сўх	27.02.1990 й.	0,221	78,0	352,9
Тошлоқ	12.04.1973 й.	0,243	203,0	835,4
Ўзбекистон	17.04.1963 й.	0,689	239,5	347,6
Фарғона	22.02.1964 й.	0,6117	214,1	350,0
Данғара	07.12.1970 й.	0,435	174,4	400,9
Фурқат	09.04.1992 й.	0,305	118,2	387,5
Ёзёвон	27.12.1980 й.	0,407	110,9	272,5

Фарғона вилоятининг маъмурий-худудий ташкил топиши 1938 йилнинг 15 январидан бошланади. Худуди 6,8 минг квадрат километрни ташкил этади ёки мамлакатимиз худудининг 1,5 фоизига тенг. Вилюятимиз шимолдан Наманган вилюяти, шарқдан Андижон вилюяти, жануб томондан Қирғизистон Республикасининг Ўш ҳамда Баткен вилюятлари ва ғарбдан Тожикистон Республикасининг Хўжанд вилюяти билан чегарадош. Вилюянинг Сўх тумани ҳамда Фарғона туманининг Шоҳимардон ва Ёрдон, Риштон туманининг Чўнғира қишлоқлари вилюят, Республика худудидан ташқарида, Қирғизистон Республикаси худудида жойлашган.

Вилюят маъмурий худудий бўлинишига кўра 4 та вилюят миқёсидаги шаҳар, 15 та туман, 5 та туманлар тасарруфидаги шаҳарлар, 197 та шаҳар типидagi посёлкалар, 1 227 та аҳоли яшаш пунктлари ҳамда 1 038 та маҳалла фуқаролар йиғинларидан ташкил топиб, уларда 3 782,2 минг нафар аҳоли истиқомат қилади. Вилюятнинг маъмурий маркази Фарғона шаҳри.

Вилюятнинг иқлими кескин континентал, қуруқ. Тоғ тизмалари Фарғона водийсига совуқ ҳавонинг кириб келишини тўсиб турганлиги боис, қишда об-ҳаво бир мунча мўътадил. Ёзи иссиқ, июлнинг ўртача ҳарорати 27,5°C, қиши нисбатан совуқ, январнинг ўртача ҳарорати - 3°C. Вегетация даври 217 кун, йиллик ўртача ёғин миқдори 200-250 мм.ни ташкил этади.

Тупроқлари бўз, кўнғир, ўтлоқи, ботқоқ тупроқлар, қумтош, мергел чақиртошлардан иборат бўлиб, экин экилмайдиған текисликлар қисмида турли ўсимликлар, тоғ ён бағирларида писта, бодом ўсади. Ёввойи ҳайвонлар (бўри, тулки, қобон ва бошқалар) кам учрайди, судралувчилар, кемирувчилар, қушлар, сув ҳавзаларида балиқлар бор.

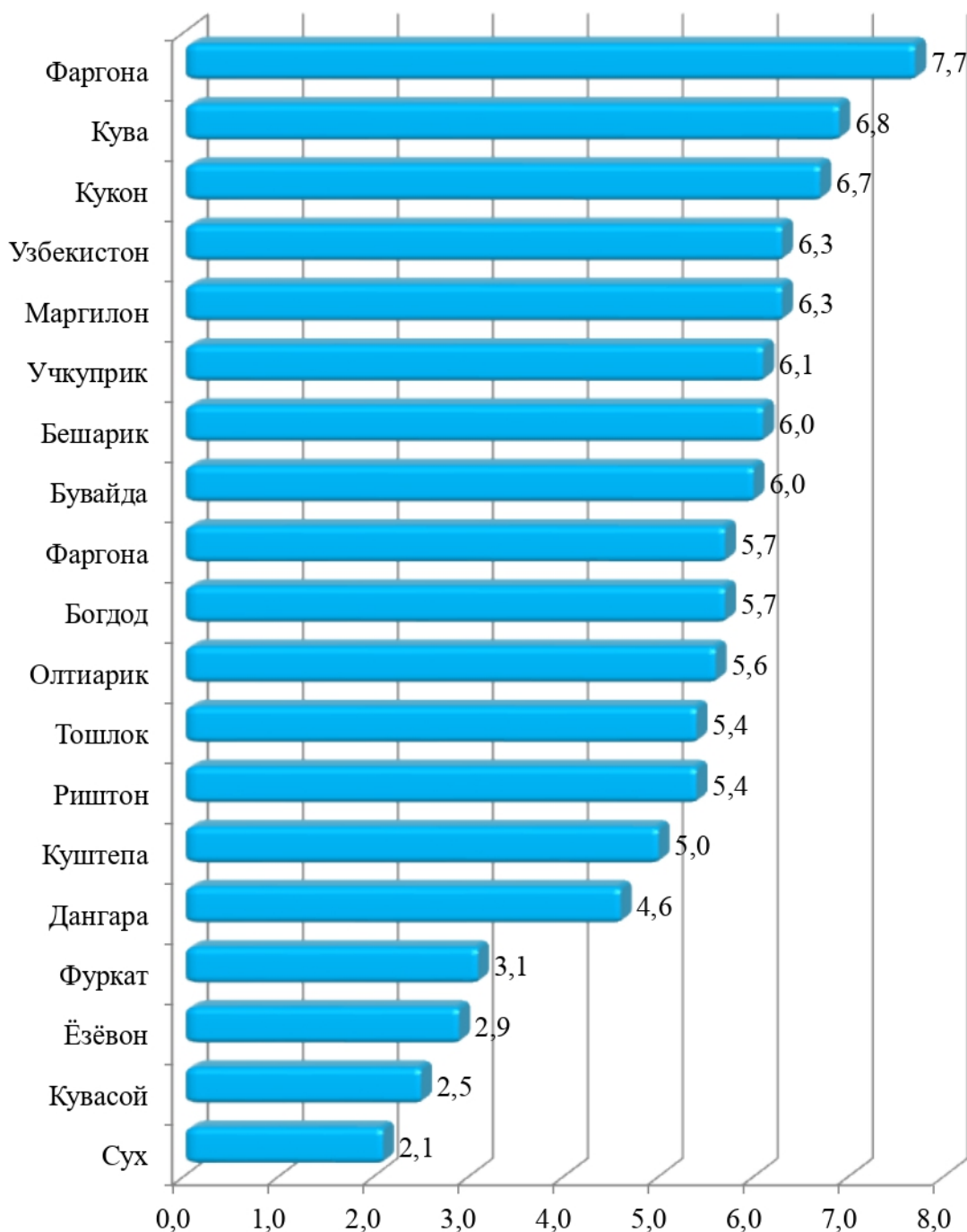
Географик жойлашуви, табиий, минерал хом-ашё ресурсларининг мавжудлиги вилюятда азотли ва фосфорли ўғитлар, нефть маҳсулотлари, оҳақтош, соғ тупроқлар (ғишт, черепица учун хом-ашё), мармар, цемент хом-ашёси, шағал, енгил саноат, хусусан тўқимачилик ва озиқ-овқат маҳсулотлари, қурилиш материаллари ишлаб чиқариш саноатини ривожлантириш учун янада қулайдир. Вилюятда фойдали қазилмаларнинг 43 тури аниқланган бўлиб, улардан 21 таси ўзлаштирилмоқда.

Фарғона вилояти ҳудудлари
бўйича доимий аҳоли сони тўғрисида маълумот
(2020 йилнинг 1 июль ҳолатига)

	Доимий аҳоли сони, минг киши			Доимий аҳоли сонининг ўсиш суръати, фоизда		
	жами	шу жумладан:		жами	шу жумладан:	
		шаҳар	қишлоқ		шаҳар	қишлоқ
Фарғона вилояти	3 782,2	2 133,3	1 648,9	101,9	56,4	43,6
<i>шаҳарлар:</i>						
Фарғона	291,1	291,1	-	101,7	100,0	-
Қўқон	254,7	254,7	-	101,7	100,0	-
Қувасой	94,0	52,9	41,1	101,8	56,3	43,7
Марғилон	237,0	237,0	-	101,8	100,0	-
<i>туманлар:</i>						
Олтиариқ	212,2	160,2	52,0	101,9	75,5	24,5
Қўштепа	191,0	74,6	116,4	102,1	39,1	60,9
Бағдод	216,2	111,4	104,8	102,2	51,5	48,5
Бувайда	228,7	109,4	119,3	102,1	47,8	52,2
Бешариқ	228,5	80,3	148,2	101,7	35,1	64,9
Қува	258,9	120,2	138,7	101,8	46,4	53,6
Учкўприк	229,4	41,6	187,8	102,0	18,1	81,9
Риштон	202,4	129,6	72,8	101,7	64,0	36,0
Сўх	78,0	49,6	28,4	101,9	63,6	36,4
Тошлоқ	203,0	47,2	155,8	102,1	23,3	76,7
Ўзбекистон	239,5	103,8	135,7	101,9	43,3	56,7
Фарғона	214,1	134,1	80,0	102,0	62,6	37,4
Данғара	174,4	40,7	133,7	102,2	23,3	76,7
Фурқат	118,2	27,9	90,3	101,8	23,6	76,4
Ёзёвон	110,9	67,0	43,9	102,0	60,4	39,6

Шаҳарлар ичида энг кўп аҳоли Фарғона шаҳрида 291,1 минг киши (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,7 фоизга ўсган) ва туманларда энг кўп аҳоли Кува туманида бўлиб, 258,9 минг кишини ташкил қилади (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,8 фоизга ўсган).

Худудлар кесимида доимий аҳоли сониниг тақсимланиши
(2020 йил 1 июль ҳолатига; вилоят жами аҳолисига нисбатан, % да)

Доимий аҳоли сонининг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
(йил бошига; киши)

	2019 й.		2020 й.	
	сон	улуши, %	сон	улуши, %
Жами аҳоли сони	3683300	100,0	3752034	100,0
<i>шу жумладан ёшлари, ёш</i>				
0-2	231319	6,3	240623	6,4
3-6	291797	7,9	302940	8,1
7-13	456160	12,4	466858	12,4
14-17	215993	5,9	220957	5,9
18-24	443742	12,0	422365	11,3
25-30	422902	11,5	424939	11,3
31-40	560690	15,2	580558	15,5
41-50	440615	12,0	447286	11,9
51-60	352746	9,8	359005	9,6
61-70	176354	4,8	195692	5,2
71 ёш ва катталар	90982	2,5	92796	2,5

Доимий аҳоли сонининг асосий ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
(жами аҳолига нисбатан, % да)

Вилоятда 2020 йил мобайнида айрим ёш гуруҳларининг жамига нисбатан улуши сезиларли ўсиши кузатилди: ўтган йилдагига нисбатан 31-40 ёшдаги аҳоли улуши 15,5 % ,жамига нисбатан 0,3 % га, 61-70 ёшдаги аҳоли улуши 5,2 %га жамига нисбатан 0,4 % га ўсди.

Ҳамда аксинча, аввалги йилга нисбатан 18-24 ёшдаги аҳоли улуши сезиларли камайди ва жамига нисбатан 0,7 %га фарқ берди.

**Январь–июнида вилоят бўйича аҳолининг
табiiй ҳаракати коэффицентлари**

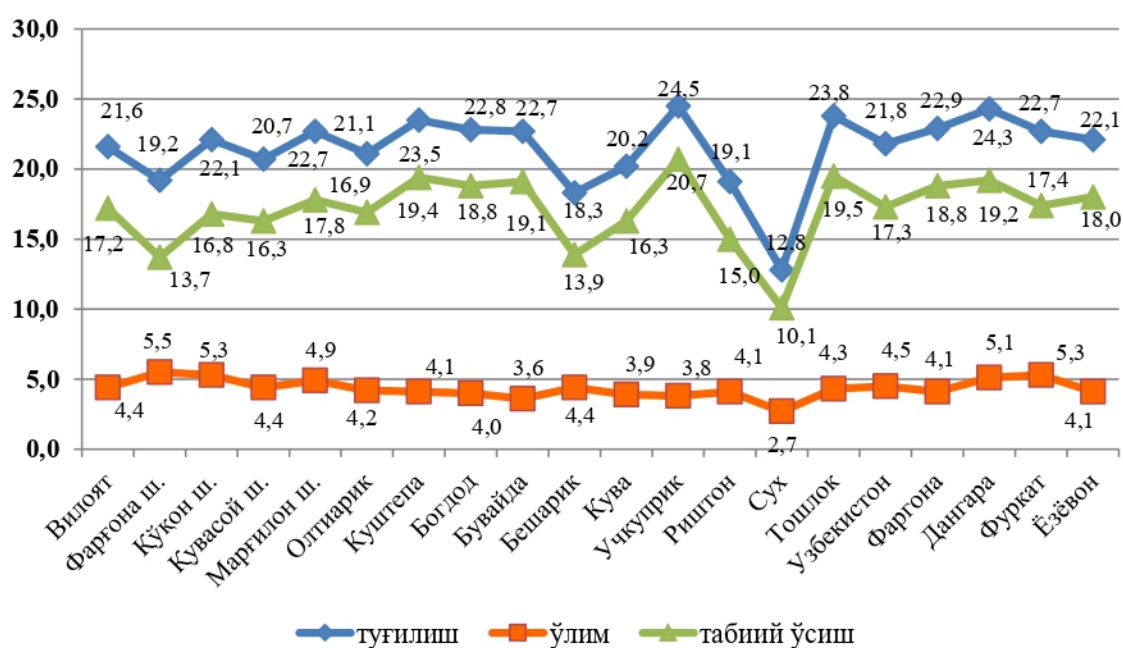
Кўрсаткичлар	минг киши		1000 аҳолига нисбатан	
	2019 йил	2020 йил	2019 йил	2020 йил
Туғилганлар	37 110	40 529	20,2	21,6
Ўлганлар	8 454	8 220	4,6	4,4
<i>шу жумладан бир ёшгача болалар</i>	241	321	6,1	7,3
Никоҳлар, <i>мингта</i>	10 639	8 178	5,8	4,4
Ажралишлар, <i>мингта</i>	1 578	1 304	0,9	0,7

Туғилиш даражаси. 2020 йилнинг январь–июнида туғилганлар сони 40,5 минг кишини ташкил этди ва 2019 йилнинг шу даврига (37,1 минг киши) нисбатан 3,4 минг кишига кўпайди, шунга мос равишда туғилиш коэффиценти 21,6 промиллени ташкил қилди.

Туғилиш даражасининг кўпайиши вилоятнинг Данғара туманида 22,2 дан 24,3 промилле, Учқўприк туманида 22,3 дан 24,5 промилле, Фарғона шаҳрида 16,3 дан 19,2 промиллега, Қўқон шаҳрида 19,8 дан 22,1 промиллега, ўсиши кузатилди.

Аҳолининг табiiй ҳаракати коэффиценти

(2020 йилнинг январь–июнь ҳолатига (1 000 аҳолига нисбатан, промилле)

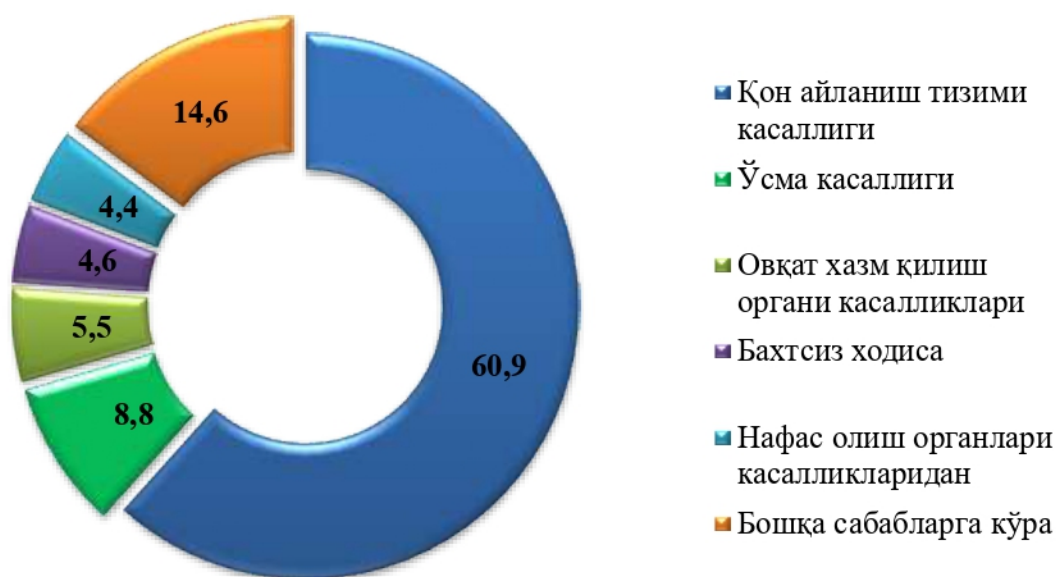

Ўлим даражаси. 2020 йилнинг январь-июнда ўлганлар сони 8 220 кишини ташкил қилди ва 2019 йилнинг шу даврига (8 454 киши) нисбатан -234 кишига камайди. Мос равишда ўлим коэффиценти 4,4 промиллени ташкил қилди (2019 йил январь-июнда 4,6 промилле).

Ўлганлар сонининг камайиши вилоятимизнинг ҳар бир шаҳар ва туманида юз берган бўлиб, энг кўп камайиш Сўх туманида 3,5 дан 2,7 промилле, Учкўприк туманида 4,5 дан 3,8 промиллега кузатилди, Куштета туманида 4,8 дан 4,1 промилле, Кува туманида 4,5 дан 3,9 промилле, Кувасой шаҳрида 5,0 дан 4,4 промилле.

Ўлганлар умумий сонининг 60,9 фоизи қон айланиш тизими касалликларидан, 8,8 фоизи ўсма касалликларидан, 5,5 фоизи овқат ҳазм қилиш органлари касалликларидан, 4,6 фоизи бахтсиз ҳодиса, захарланиш ва шикастланиш касалликларидан, 4,4 фоизи нафас олиш органлари касалликларидан вафот этган.

Ўлганлар умумий сонининг таркибий тузилиши
(2020 йилнинг январь-июнь ҳолатига, фоизда)

Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-июнда бир ёшга тўлмаган 321 та болалар ўлими кузатилди. Гўдақлар ўлими коэффиценти 7,3 промиллени ташкил қилди (2019 йилнинг январь-июнда 6,1 промилле).

Бир ёшгача ўлган болалар умумий сонининг 34,5 фоизи перинатал даврда юзага келадиган ҳолатлардан, 15,8 фоизи туғма аномалиялардан, 32,0 фоизи нафас олиш органлари касалликларидан, 6,5 фоизи инфекция ва паразит касалликларидан ва 3,4 фоизи бахтсиз ҳодиса, захарланиш ва шикастланиш оқибатида вафот этган.

Никоҳлар ва ажралишлар. 2020 йилнинг январь-июнда шаҳар, туман ҳокимликларининг ФХДЁ бўлимларида 8 178 та никоҳлар ва 1 304 та ажралишлар рўйхатга олинди. Минг аҳолига нисбатан 4,4 та никоҳ (2019 йилнинг тегишли даврида 5,8 та) ва 0,7 та ажралишлар (2019 йилнинг тегишли даврида – 0,9) тўғри келади.

**Январь–июнда тузилган никоҳлар
ва никоҳдан ажралишлар сони**
(бирликда)

	Тузилган никоҳлар		Никоҳдан ажралишлар	
	2019й.	2020й.	2019й.	2020й.
Вилоят	10 639	8 178	1 578	1 304
<i>шаҳарлар:</i>				
Фарғона	782	592	228	204
Кўқон	801	547	177	155
Қувасой	230	159	54	35
Марғилон	595	472	103	86
<i>туманлар:</i>				
Олтиариқ	579	537	74	63
Кўштепа	397	331	58	63
Бағдод	608	471	85	80
Бувайда	549	432	69	64
Бешариқ	698	633	88	72
Қува	769	564	80	52
Учкўприк	696	423	62	51
Риштон	648	511	90	58
Сўх	260	239	18	16
Тошлоқ	487	344	53	50
Ўзбекистон	666	490	99	90
Фарғона	669	558	101	71
Данғара	548	377	71	34
Фурқат	405	310	47	37
Ёзёвон	252	188	21	23

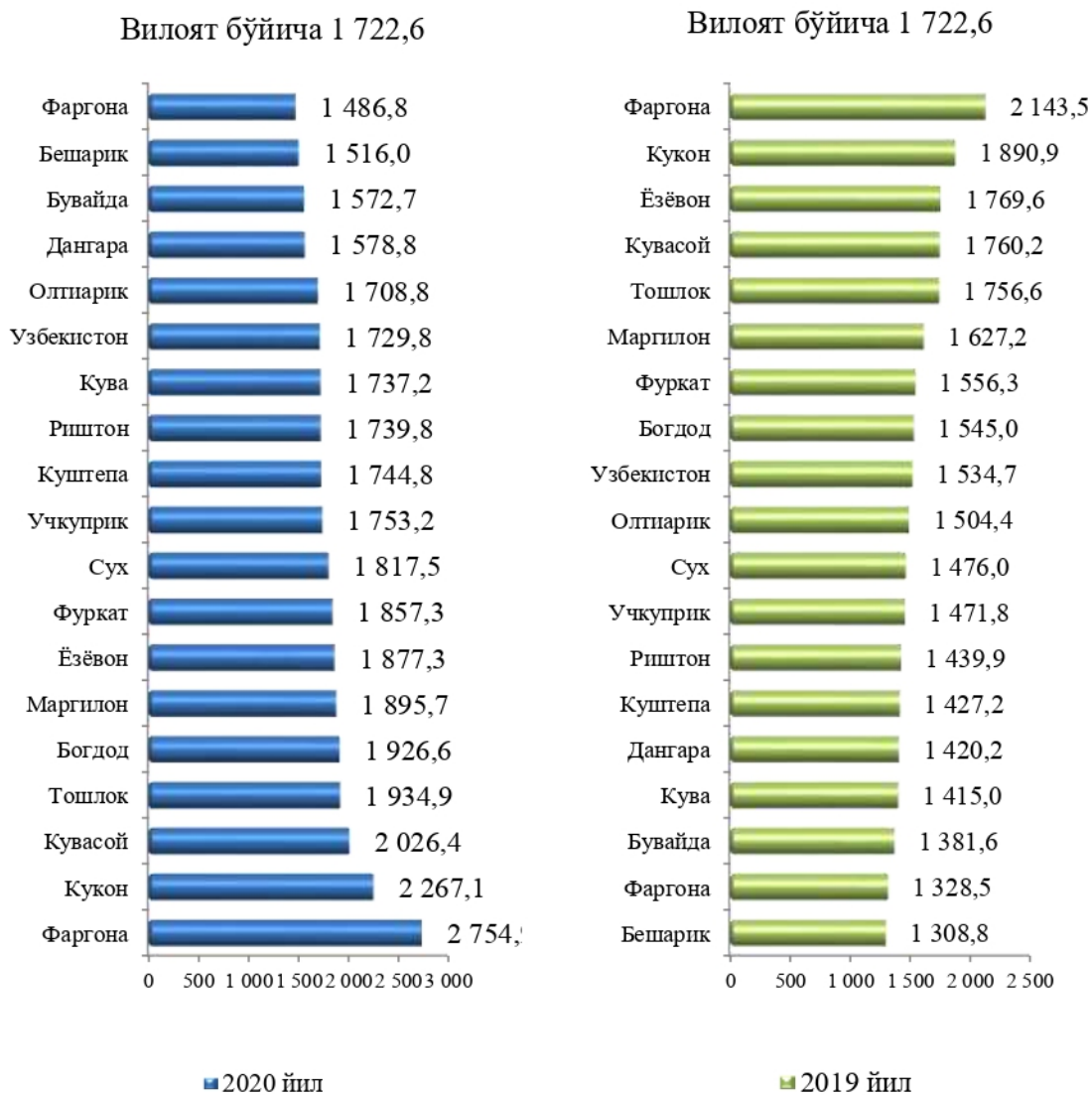
Миграция. Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь-июнь ойларида вилоятга кўчиб келганлар сони 3 879 кишини, шу давр мобайнида кўчиб кетганлар сони эса 6 062 кишини ташкил қилди. Миграция қолдиғи минус 2 183 кишига (2019 йилнинг шу даврида – минус 751 киши) тенг бўлди. Энг катта минус қолдиқлар Бешариқ (минус 382), Учкўприк тумани (минус 281) ва Ўзбекистон туманида (минус 263) кузатилди.

Январь–июнда аҳолининг миграция кўрсаткичлари
(киши)

	Келганлар		Кетганлар		Миграция сальдоси	
	2019й.	2020й.	2019й.	2020й.	2019й.	2020й.
Вилоят	6 519	3 879	7 270	6 062	-751	-2 183
<i>шаҳарлар</i>						
Фарғона	2 003	1 270	1 081	967	922	303
Қўқон	629	362	651	565	-22	-203
Қувасой	327	135	209	116	18	19
Марғилон	643	327	595	492	48	-165
<i>туманлар</i>						
Олтиариқ	167	63	260	144	-93	-81
Қўштепа	235	187	429	277	-194	-90
Бағдод	329	155	332	268	-3	-113
Бувайда	164	95	350	320	-186	-225
Бешариқ	160	69	238	451	-78	-382
Қува	230	93	354	303	-124	-210
Учкўприк	182	50	428	331	-246	-281
Риштон	219	142	300	373	-81	-231
Сўх	4	4	27	24	-23	-20
Тошлоқ	123	220	378	270	-255	-50
Ўзбекистон	362	105	398	368	-36	-263
Фарғона	429	310	418	296	11	14
Данғара	297	179	385	227	-88	-48
Фурқат	36	66	328	168	-292	-102
Ёзёвон	80	47	109	102	-29	-55

Дастлабки маълумотларга кўра, 2020 йилнинг январь–июнь ойларида ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи 2 076,3 минг сўмни ташкил қилди ва 2019 йилнинг шу даврига нисбатан 20,5 фоизга ошди. Энг юқори ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи Фарғона шаҳарда 2 754,9 минг сўмни, Қўқон шаҳарда 2 267,1 минг сўмга тўғри келди.

**Январь-июнь ойлари давомида ўртача
номинал ҳисобланган иш ҳақи
(минг сўмда)**

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши

(2020 йил январь-июнь, қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик
субъектларисиз минг сўмда)

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг энг юқори миқдори молия ва суғурта фаолиятига тўғри келиб, 4 954,7 минг сўмни ташкил этди. Бу кўрсаткич қурилишда 2 099,3 саноатда 2 713,5 ва таълим соҳасида 1 787,0 минг сўмдан иборат бўлди.

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи

(январ-июнь қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектларисиз, минг.сўмда)

	2019й.	2020й.	Усиш сурати %
Вилоят	1 722,6	2 076,3	120,5
<i>шаҳарлар</i>			
Фарғона	2 143,5	2 754,9	128,5
Қўқон	1 890,9	2 267,1	119,9
Қувасой	1 760,2	2 026,4	115,1
Марғилон	1 627,2	1 895,7	116,5
<i>туманлар</i>			
Олтиариқ	1 504,4	1 708,8	113,6
Қўштепа	1 427,2	1 744,8	122,3
Бағдод	1 545,0	1 926,6	124,7
Бувайда	1 381,6	1 572,7	113,8
Бешариқ	1 308,8	1 516,0	115,8
Қува	1 415,0	1 737,2	122,8
Учкўприқ	1 471,8	1 753,2	119,1
Риштон	1 439,9	1 739,8	120,8
Сўх	1 476,0	1 817,5	123,1
Тошлоқ	1 756,6	1 934,9	110,2
Ўзбекистон	1 534,7	1 729,8	112,7
Фарғона	1 328,5	1 486,8	111,9
Данғара	1 420,2	1 578,8	111,2
Фурқат	1 556,3	1 857,3	119,3
Ёзёвон	1 769,6	1 877,3	106,1